

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**



Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціально-реабілітаційна робота з трудовими мігрантами

Освітня програма Соціальна робота

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 2 від “ 27” вересня 2023р.

м. Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Соціально-реабілітаційна робота з трудовими мігрантами
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	бакалавр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс/семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 24 год. Семінарські заняття – 36 год. Самостійна робота – 120 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі курсу:

розкрити основи соціально-реабілітаційної діяльності з трудовими мігрантами в українському суспільстві та підготувати соціального працівника до роботи з цією категорією, а саме з дітьми та сім'ями трудових мігрантів.

Компетентності:

Загальні:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні:

СК-1. Знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її напрямів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК-2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК-3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

СК-7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК-17. Здатність виявляти і залучати ресурси інших фахівців, соціальних

інститутів, державних та приватних установ та організацій для виконання завдань професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

РН 8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

РН 10. Аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах.

РН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи для виконання завдань професійної діяльності.

РН-26. Організувати роботу по залученню в соціальну роботу інститутів громадського суспільства, волонтерів та інших зацікавлених осіб, а також здійснювати, популяризувати, організувати волонтерську діяльність в межах громади, регіону.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
---	------	---------------------	----------

1	Модуль 1. Тема 1. Трудові мігранти: визначення понять, характеристика проблеми.	Визначте сутність трудової міграції. Історичні аспекти соціальних процесів трудової міграції Поняття про трудову міграцію	Опрацювання лекційного матеріалу
2	Тема 2. Соціально-правовий захист трудових мігрантів.	Сучасний стан нормативно-правової бази захисту трудових мігрантів. Державна політика соціально- правового захисту трудових мігрантів	Опрацювання теоретичних питань, виконання письмових завдань семінару.
3	Тема 3. Теоретичні основи соціальної психологопедагогічної роботи з трудовими мігрантами..	Соціально-педагогічна діяльність з дітьми у навчальному закладі. Наукові підходи та принципи соціальної роботи з дітьми трудових мігрантів та членами їх сімей, соціальним оточенням. Зміст, форми, методи, технології соціальної роботи з трудовими мігрантами.	Підготовка до заняття, вибір завдання, створення презентації за темою завдання.
4	Тема 4. Трудова міграція як соціально-економічне явище.	Трудова міграція основні характеристики явища та причини. Міграція з України: історичні аспекти. Характеристика сучасних міграційних процесів з України та проблемні питання в цій сфері.	Опрацювання лекційного матеріалу
5	Тема 5. Передумови соціальної психолого-педагогічної	Концептуальні правові та організаційні засади захисту прав трудових мігрантів	Опрацювання теоретичних питань,

	роботи з трудовими мігрантами.	Фамілієцентризм і пріоритет прав дитини, методологія захисту прав дітей трудових мігрантів	Підготовка до практичного заняття, вибір завдання, створення презентації за темою завдання.
6	Тема 6. Соціальні проблеми трудовах мігрантів.	Проблеми дітей трудових мігрантів в Україні: аналіз становища. Діти трудових мігрантів в українському суспільстві. Ставлення оточення до дітей трудових мігрантів. Вплив від їзду батьків на скоєння дітьми правопорушень.	Опрацювати відповідні літературні джерела, обговорення на семінарі, виконати словникову роботу.

7	<p>Модуль 2. Тема 7. Концептуально-правові та організаційні засади захисту прав дітей трудових мігрантів.</p>	<p>Правовий статус трудящих-мігрантів та членів їхніх сімей відповідно до Конвенції державної міграційної політики України. Захист соціально-економічних інтересів і прав українських працівників-мігрантів. Чинне законодавство про захист прав дітей трудових мігрантів</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, Підготовка до практичних занять. Словникова робота</p>
8.	<p>Тема 8. Особливості життєдіяльності сімей трудових мігрантів.</p>	<p>Вплив трудової міграції на сім'ю та виховання дітей: наслідки міграції жінок, трансформація гендерних ролей, традиційних сімейних стосунків. Реалізація сімейних функцій сім'єю трудових мігрантів: виконання економічної функції. Соціальне оточення сімей трудових мігрантів.</p>	<p>Опрацювання теоретичних питань. Підготовка до практичного заняття, вибір завдання.</p>
9.	<p>Тема 9. Організація роботи з дітьми трудових мігрантів на практиці.</p>	<p>Здійснення нагляду за дітьми з сімей трудових мігрантів у відсутність їх батьків. Конфлікти між членами родини, які виникають після повернення трудових мігрантів до сім'ї. озитивні та негативні наслідки трудової міграції для сімейних стосунків.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, Підготовка до практичних занять, складання списку запитань для конференції, дискусії</p>
10.	<p>Тема 10. Методика роботи з дітьми трудових мігрантів.</p>	<p>Методики виявлення та відстеження рівня депресивних станів в дітей трудових мігрантів Рекомендації батькам дітей з родин трудових мігрантів</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, Підготовка до практичних занять. Словникова робота</p>
11.	<p>Тема 11. Технології соціальної роботи з дітьми трудових мігрантів у соціальноосвітньому середовищі.</p>	<p>Профілактика та корекція депресивних станів дітей трудових мігрантів</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, Підготовка до практичних занять. Словникова робота</p>

12.	Тема 12. Принципи реабілітаційної роботи з дітьми та сім'ями трудових мігрантів.	Принципи психологічної роботи з дітьми трудових мігрантів. Рекомендації до психологічної роботи з дітьми трудових мігрантів у навчальному закладі.	Опрацювання теоретичних питань. Підготовка до практичного заняття, вибір завдання.
13.	Тема 13. Реабілітаційна робота з сім'єю трудових мігрантів після повернення батьків.	Форми психологічної роботи з батьками. Взаємодія суб'єктів соціально-педагогічної та психологічної роботи з дітьми трудових мігрантів. Реабілітаційна робота з сім'єю дітей трудових мігрантів після повернення батьків	Опрацювання лекційного матеріалу, Підготовка до практичних занять. Словникова робота
14.	Тема 14. Профілактична робота з трудовими мігрантами щодо укріплення сім'ї.	Взаємодія суб'єктів соціально-педагогічної та психологічної роботи з дітьми трудових мігрантів. Робота методиста і психолога з педагогічними працівниками щодо формування готовності до розв'язання проблем трудових мігрантів.	Опрацювання лекційного матеріалу, Підготовка до практичних занять. Словникова робота
15.	Тема 15. Закордонний досвід соціально-реабілітаційної роботи з трудовими мігрантами	Закордонний досвід опіки над дітьми. Особливості соціальної роботи з дітьми трудових мігрантів у країнах Європи. Особливості соціальної роботи з сім'ями трудових мігрантів в країнах Північної Америки.	Опрацювання лекційного матеріалу, Підготовка до практичних занять. Словникова робота

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Семінарське заняття	25
Самостійна робота	5
Індивідуальне заняття	5
Контрольні роботи	15
Екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

	Навчальні тижні	Разом
--	-----------------	-------

Види навчальної роботи	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16			
Семінарські заняття		5		5		5		5		5									25
Самостійна робота															5				5
Індивідуальні завдання														5					5
К/р													15						15
Екзамен																	50		50
Всього за тиждень		5		5		5		5		5			15	5	5	50			100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Ресурси у системі дистанційного навчання. 2. Силабус дисципліни для студентів. 3. Альманах інноваційних технологій: практика та перспективи. За загальною редакцією доктора юридичних наук К.Б. Левченко. К., «Юрисконсульт», 2007-2008. 84 с. 4. Биковець В. Діяльність роботодавців та їхніх об'єднань у попередженні нерегульованої зовнішньої трудової міграції, протидії торгівлі людьми та ліквідації дитячої праці. К., 2007. 170 с. 5. Гевчук Н. С. Організація виховної роботи з дітьми трудових мігрантів в умовах загальноосвітнього навчального закладу: навч.-метод. посібник / за ред. проф. Р. Х. Вайноли. Кам'янець-Подільський, 2011. 121 с. 6. Католик Г. В., Підсаднюк А. Л. Діти трудових емігрантів. Особливості особистісної ідентичності у підлітково-юнацькому віці. Практична психологія та соціальна робота. 2006. № 12. С. 31-34 7. Ляльчук Г.Д. Психологічна допомога сім'ям трудових мігрантів. Молодий вчений 2015. № 5 (20). С. 84-87 8. Новітня еміграція: проблеми соціального і національного сирітства: 	

Збірник наукових статей і виступів за матеріалами круглих столів / Уклад. Клячковська І.М., Гумницька Н. О. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2010 250 с.

9. Пігіда В.М. Аналіз стану та проблем дітей трудових мігрантів в Україні. Вісник ЛНУ ім. Тараса Шевченка. 2010. № 9 (196). С. 112-117.
10. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми трудових мігрантів : навч.-метод. посіб. / за редакцією К.Б. Левченко, І.М. Трубавіної, І.І. Цушка. К. : ФОП «Чальцев», 2008. 384 с.
11. Соціально-економічна захищеність мігрантів: глобальні та регіональні аспекти / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України» ; наук. ред. У. Я. Садова. Львів, 2016. 266 с
12. Шваб І. А. Діти трудових мігрантів: результати та рекомендації дослідження. Безпека життєдіяльності. 2007. № 9. С. 14-15. Додаткова література
13. Соціальна робота / соціальна педагогіка : Понятійно-термінологічний словник / За заг. ред. І. Д. Зверєвої – К. : Етносфера, 1994. – 87 с.
14. Соціальна робота : технологічний аспект : навч. посіб. / за ред. проф А. Й. Капської. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 352 с.
15. Тюття Л.Т. Соціальна робота : теорія і практика / Л. Т. Тюття, І. Б. Іванова. – К. : ВМУРОЛ «Україна», 2004. – 408 с.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspsr@pnu.edu.ua
Викладач (і) Гостьові лектори	Петришин Роман Андрійович
Контактна інформація викладача	+380505210355 roman.petryshyn@pnu.edu.ua

9. Політика навчальної дисципліни

<p>Академічна доброчесність</p>	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» -Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у
	<p>навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»</p> <ul style="list-style-type: none"> -Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» -Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” -Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” -Лист МОН України “До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності”. Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положенняпрозапобігання-плагіату/

Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентує «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентує «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ”</p>
	<p>(введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4.).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час занять	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>

Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу.
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/

Викладач

Петришин Р. А.